

MLADO JUTRO

Št. 26.

V Ljubljani, dne 30. junija 1940

Leto XL.

V BOJU ZA PRAVICO POVEST S SLIKAMI

Pozno se je tokrat uveljavljala pomlad v kanadski deželi in čeprav so si drevesa in grmičevje že nadela nežno zeleno barvo in je trava povsod vabila s svojo tako mamljivo svežostjo, je na gorskih pobočjih, grebenih in kotanjah ležalo snega še na debelo. V širokih rekah, ki se valijo skozi deželo proti morju, so še plavale velike in majhne grude ledu. Z zanimanjem je Bobby Packard opazoval to silno prirodno nasprotje, v katerem je moralo končno zmagati novo življenje. S polnimi pljuči je za-

jemal mrzel, a okrepčujoče čist pomladni zrak. Posestvo njegovega očeta ni ležalo daleč od reke in pri tem lepem vremenu Bobby ni mogel odoleti svoji želji da ne bi pojezdil semkaj na kratek izlet. Počasi in samozavestno je stopal konj ob reki navzgor in nista še imela mnogo poti za seboj, ko je čudno šumenje zbudilo Bobbyjevo pozornost. Ker pa ni mogel ugotoviti, odkod prihaja in kaj ga povzroča, se je brž odločil, da zadevo preišče.

Pognal je konja v galop in kmalu sta bila na vzpetini, s katere se mu je nudil neoviran razgled nad precejšnjo dolži-

no rečne struge. Kar je na prvi pogled opazil, je učinkovalo nanj kakor nedoumljiva prikazen. Prestrašen je s trdim potegom vajeti ustavil konja. Kakšnih dvajset, trideset metrov višje je zajezil reko velik nasip ledenih plošč. Pred to mogočno zapornico je bila višina vode kakor vedno, za njo pa se je voda že zdaj dvignila za nekaj metrov. Skoro vidno je voda za jezom rasla in rasla in bilo je jasno, da ne bo več dolgo trajalo pa bo ogromna sila pritiskajoče vode prebila zaporo in pokopala vse pod se-

boj. Z napeto radovednostjo je stal mladi mož na varni vzpetini in sklenil počakati konec te razburljive prirodne igre.

Seveda, sam je bil na varnem — toda ... Nenadoma je sprostita njegovo napeto radovednost strašna misel: v bližini očetovega posestva je bila majhna naselbina Indijancev, v katero je rad zahajal že od mladih nog; tej je grozila sedaj največja nevarnost. Led se je moral zajeziti nedvomno šele preteklo noč in on je bil edini, ki je za to vedel. Mnogo prijateljev je imel med

temi rdečkožci, zlasti se je razumel z Rdečim jelenom, mladim sinom poglavarja. Ubogi Indijanci, ki so gotovo kakor vedno ribarili na reki v svojih krhkih čolnih, so bili neresljivo izgubljeni, če bi jez popustil in bi se ogromne količine vode razlile. Bliskovito je Bobby obrnil konja in ga pognal proti indijanski naselbini. Nesrečo oznanjujoče škrtanje in grmenje plavajočega ledu za njegovim hrbtom ga je priganjalo k vse večji naglici. Doseči mora vas, predno bo prepoznal!

(Dalje prihodnjič)

Feigel Živa, maturantka:

Matura

Kot huda ura,
bliža se matura,
dijaštvu dobro znan,
sodni dan. —

In bodo naš prereševali,
in presejali.
lulko iz pšenice odbrali. —

Za zeleno mizo komisija,
v klopih »študentarija«,
ki v smrtnem strahu pričakuje,
kako matura se izteče,
kedaj nad njimi sodba se izreče,
vsak boji se le — najhuje. —

Kaj je bil Ljudevit Posavski?
— Jugoslovan, vojvoda, junak,
ki premagal je frankovsko gospodo,
Slovenec. Srbom in Hrvatom,
pa dal državo in svobodo.
To v zgodovini sem si dobro zapomnila
marsikoga to bodočnost bo učila —

In Prešeren?
— Velik naš poet,
malo takih ima svet.
On odprl nam je oči.
da v večini Slovan živi. —

$X + Y + Z = ?$
— To so tri neznanke,
a za nas, pa vse poznanke,
Slovenec, Srb, Hrvat,
vsak junak je na kvadrat
Zraven tega, vsi edini,
v lepi naši domovini.

Kaj iz petja Vam ugaja?
— Vse kar narod poje,
to so pesmi moje!
A najlepša, od vseh »prima«,
je »Lepa naša domovina«. —

Kje je naša domovina?
— Tam, kjer peva naša mila govoralca!
Dobro ste se učili
in odlično govorili,
maturu vzorno dovršili! —

Goršič Lojze — dijak:

Zakai mi veneš

Zakaj mi veneš, rožica mala
in žalostno svojo povešaš glavo?
Saj sem te vedno skrbno zalivala
in te ljubila sem vedno srčno!

Ti si edini spomin mi cvetlica,
na mamico mojo, ki v grobu mi spe,
vse drugo zgubila sem, uboga deklica,
ostalo je žalostno — bolno srce.

Solze so moje te vroče škropile,
ki so iz strtega privrele srca.
Tebe so sanje vse moje ovile,
tebi zaupala se duša je vsa

Mamica meni te je izročila,
ko je odhajala v svetlo nebo,
njena so lica te gledala mila,
je božalo njeno te solzno oko.

In zdaj mi veniš, odhajaš od mene,
zapuščaš me samo, ko temna je noč
List ti za listom, rožica, vene
in sonca ni, da dal bi ti moč

Stric Matic deli nagrade!

Mnogi Jutrovčki so me vprašali, kateri slovenski pregovori so mi najbolj všeč. Zdaj, ko je natečaj zaključen, jim lahko odgovorim. Najljubši pregovori so mi tile:

Sloga jači — nesloga tlačil!

Boljša je gruča domače zemlje, kakor na tujem so zlate gore!

Povsod je dobro, toda doma je najbolje!

Naj človek pol sveta obteče, doma najboljši kruh se peče.

Ljubi domek, če ga je tudi samo za en bobek.

Kdor noče spoznati brata za brata, bo moral spoznati tujca za gospodarja!

Teh pregovorov ne smemo nikoli pozabiti, po njih se moramo ravnati in po njih živeti, da nam bo dobro na zemlji.

Ker se je ta natečaj zavlekel za dva mesca, smo nagradili namesto desetih Jutrovčkov — dvajset imena nagrajencev so:

Barei Janica, uč. II. razr. Selo št. 5 Zagorje.

Jug Božena, dijakinja gimnazije v Ljubljani.

Prebil Bojmir, dijak klas. gimn. v Ljubljani.

Resman Elica dij. mešč. šole pri Uršulinkah v Ljubljani.

Jurčec Milena, uč. IV. razr. v Birčni vasi pri Novem mestu.

Ramor Vladko, uč. IV. razr. v Mariboru.

Ronret Gusti, dijakinja II. razr. gimn. v Ljubljani.

Vičič Marianka, uč. III. drž. dekl. Ij. šole v Sp. Šiški.

Burger Janez, uč. II. razr. v Ptuj (Pošlji natančni naslov!)

Javornik Branka, uč. II. razr. v Celju.

Wltavsky Slavka, uč. III. razr. v Celju.

Strniša Metka, dijakinja v Ljubljani.

Podgornik Dragica, dijakinja Rodica p. Domžale.

Arh Lea, uč. II. razr. mešč. šole Ljubljana — Vič.

Zigler Viktor, dijak drž. real. gimn. v Mariboru.

Jež Olga, uč. IV. razr. Trbovlje I.

Rant Janez, uč. IV. razr. Ljubljana-Stožice.

Grahernik Leopoldina, uč. II. razr. v Rušah.

Zitnik Norbert, dijak klas. gimn. v Mariboru.

Čeh Boris, uč. V. razr. v Mali Nedelji.

Vsak nagrajenec je dobil lepo mladinsko knjigo z lastnoročnim posvetilom strica Matica. Vem, mnogi izmed vas bodo danes razočarani in žalostni. Rad bi dal nagrado vsem Jutrovčkom, ki so se odzvali natečaju, ali vedeti morate, da naše zaloge mladinskih knjig niso neizčerpne. V prihodnji številki razpišemo nov natečaj. Ne izgubi veselja in poguma, lotite se takoj pisanja, prej ali slej se bo tudi ostalim Jutrovčkom nasmejala sreča.

Želim vam prav vesele počitnice, mnogo solnca in obilo lepih doživljajev
vaš stari stric Matic.

Dragi Jutrovčki!

Tu najdete imena tistih, ki so nam poslali odlične pregovore, pa jih zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli več objaviti. Obširneje smo pisali o tem v zadnji številki, kjer smo zaključili ta natečaj.

Verica Vasle, uč. Ij. šole v Sv. Pavel pri Preboldu, Kladnik Inka, uč. IV. razr. v Sevnici, Anica Virantova, uč. II. razr. v Loki pri Zidanem mostu, Žabkar Stanka, uč. V. razr. v Artičah pri Brežicah, Zdovec Jurij, dijak v Slovenskih Konjicah, Sitar Mirko, uč. razr. v Ribnici na Pohorju, Oblak Stojan, uč. I. razr. na Viču pri Ljubljani, Suhar Štefica, dijakinja III. razr. real. gimn. v Ljubljani, Stanka Lipec, uč. I. d. razr. žen. real. gimn. v Ljubljani, Vida Rusova, dijakinja I. d. razr. žen. real. gimn. v Ljubljani, Struna Ljubo, uč. IV. razr. v Mariboru, Joško Pečnik, uč. II. b. razr. Sv. Lenart 68 pri Brežicah, Jurkovič Gustika, uč. II. razr. v Ormožu, Ada Prijatelj, uč. IV. razr. v Novem mestu, Feigel Tanja, dijakinja v Mariboru, Milenka Ermenc, uč. IV. razr. v Borovnici, Brus Ljubica, dijakinja v Ljubljani, Sonja, uč. v Gorici (Italija),

Zavašnik Bogomila, uč. II. d razr. na Viču pri Ljubljani, Angela Dežman, uč. I. razr. višje lj. šole v Lescah pri Bledu, Hotko Silva, dijakinja I. razr. mešč. šole v Vojniku pri Celju, Vlasta Primožič, uč. IV. razr. v Vavti vasi pri Novem mestu, Andolšek Lidija, uč. I. razr. višje lj. šole v Velikih Laščah, Sešek Ivan, dijak I. drž. real. gimn. v Ljubljani, Mlakar Maruška, uč. I. razr. real. gimn. v Kočevju, Neva Ribarič, uč. IV. razr. v Senožečah (v Italiji), Krže Vika, dijakinja III. b razr. žen. real. gimn. v Ljubljani, Magušar Marija, dijakinja v Ljubljani, Manica Kravec, uč. V. razr. v Loki pri Zidanem mostu, Drago Obersnel, uč. V. razr.

v Loki na Krasu, (Italija), Vaclik Serafinček, uč. IV. razr. na Opčinah pri Trstu (Italija), Plestenjak Venčeslav, dijak I. drž. real. gimn. v Ljubljani, Škerbec Franc, uč. III. razr. mešč. šole v Ljutomeru, Pogačar Olga, dijakinja Stožce pri Ljubljani, Mahkota Majda, dijakinja II. drž. real. gimn. v Ljubljani, Zdenka Pisansky, dijakinja v Kostanjevici na Krki, Kranjc Pavlina dijakinja v Ljubljani, Ladiha Alojzij in Zdenka dijaka v Sv. Juriju ob juž. žel., Francelj Gnezda, uč. III. na Uncu. Sonja Brundula, dijakinja v Ljubljani, Milana Janša, dijakinja, Hrušica pri Jesenicah.

Svetoslav Minkov:

Pripovedka o carju

Ko sta ostala sama, je palček vzel nizek stolček, ga postavil pred prestol in sedel nanj. Nato odpre veliko knjigo in začne brati.

Pravljica je pripovedovala o ubožnih in nesrečnih ljudeh na svetu, ki niso imeli srajce na sebi, a so živelj polni vere, da jim bo neki car ponudil roko v pomoč. Pripovedovala je o tisočih bolne dece, ki je ležala v mračnih kolibah in sanjala o neznanem carju, ki jim bo prinesel izgubljeno svetlobo sonca in jih ozdravil. Pripovedovala je o trpljenju in težkem delu onih, ki so s krvjo in solzami pojili zemljo in čakali, da jih neki car reši trpljenja.

In čim dalje je palček čital, tem bolj so postajale oči starega carja trudne in objel ga je spanec. Ko je belobradi pedenj mož prečital povest do konca in dvignil veliko knjigo, ki jo je prinegloboko spal in smrčal. Na licu mu je ležal blažen nasmeh. Morda je v snu pomagal vsem ubogim in nesrečnim, o katerih je govorila pravljica.

Tiho in po prstih se je palček izmuznil iz carske sobe. Zunaj pred pragom pa so s pritajenim dihom čakali ministri, bolničarji, svetovalci zdravniki in kuharji

»Kaj se je zgodilo?« so vzkliknili vsi

naenkrat. Ali se ti je posrečilo uspavati carja?«

Pedenj mož pa je molčal. Nemo je odprl vrata sobe in pokazal na carjev prestol.

In dvorjani so vstopili, poklekneli pred svojega ljubljenelega gospodarja in dvignili roke k molitvi. Po tolikih letih je bil car končno rešen. Pravljica o nezdodah ubogih in nesrečnih ljudi po svetu ga je glokobo uspavala.

»Kakšnega plačila si želiš za ta čudež?« je vprašal eden izmed ministrov palčka, ki se je poslavljval.

»Naj bodo srečni vsi ljudje v carstvu? Povejte to carju, ko se prebudi!« je dejal palček.

»Zgodilo se bo, je odvrnil minister —« Toda ali zase ničesar ne želiš?«

»Zase?« je izpregovoril belobradi pedenj mož in se zamislil — »Da, nedavno je majhna veverica stopila na moj glavnik in mi ga zlomila. Zelo vam bom hvaležen, če lahko dobim nov glavnik, da si jutri z njim počešem brado.«

Nihče ne ve, ali je stari car izpolnil voljo svojega rešitelja in osrečil vse svoje podanike. Nekateri trdijo, da še danes spi in da se nikoli ne bo prebudi. Naj bo kakorkoli že, majhen ča-

rovnik se je vrnil v gozd s čudežnim zlatim glavnikom, ki je bil ves obsut z dragocenim kamenjem.

Še dolgo let je živel palček tam v svoji čokoladni hišici in še pomagal

ptičkom in živalim in včasih celo ljudem. Dva srebrna kraguljčka na čevljih pa sta poskakovala in se smejala — poskakovala in se smejala kakor žuboreč potok sredi godzne tišine.

Stana Vinšek:

Devce - kresnice

Bilo je v davnih davnih časih. Hudo je bilo takrat na svetu, tako hudo, da se je kamen smilil kamnu, ker se človeku ni. Hudi so bili časi, huda je bila vojna.

Sovražnik je bil preplaval cvetočo deželo in hujši je bil kot divji hudournik, ki je pustošil rodovitno zemljo, hujši je bil kot roji zelenih kobilic, ki uničujejo zlato žetev, hujši je bil od črne kuge, ki je sledila njegovim trdim stopinjam.

Vsi možje so se mu stavili v bran. Plašljivca ni bilo med njimi. Toda sovragov je bilo mnogo, mnogo več kot hrabrih braniteljev. Nikdar prej ne slej ni pila zemlja toliko tople človeške krvi, je ni pokrilo toliko trupel hrabrih vojščakov. Čez ta trupla pa je počasi, a nevzdržno stopala sovražnikova noga.

Doma so trepetali starci in starke, žene z otroci in dekleta. Trepetale so devce v grozi in bojzani, kajti vedele so, kaj jih čaka, če sovražnik zmaga. Vedele so, da bo starce in starke neusmiljeno pobil, da bo otroke neusmiljeno zarobil in vedele so, da jih čaka nekaj še vse hujšega kot je nasilna smrt in življenje v sužnosti.

Vročje so molile devce za zmago pravice, za pogin onih, ki v neskončnem pohlepu niso privoščili mirnemu

ljudstvu koščka domače grude in mirnega življenja v svobodi in skromnem zadovoljstvu. Toda izgledalo je, kot da je še nebo samo na strani onih, ki kršijo njegove najsvetejše zakone. Tedaj so devce izprevidele, da besede ne zadostujejo, kadar čas zahteva žrtev in dejanj. In sklenile so, da izpolnijo najvišjo žrtev, da bi z njo rešile obstanek svojega rodu, čast svoje zemlje.

Bližal se je kres, bližal se je čas odločilne bitke. Tedaj so rekle deklice svojim materam in babicam, svojim starim očetom in svojim malim bratcem in sestricam: »Zažgale bomo kres in prosile bomo vso noč, da se nas ne bo usmili in da bodo zmagali tisti, ki hočejo dobro in bodo uničeni tisti, ki hočejo zlo.« In vsi so jim rekli! »Pojdite, deklice, in mi vsi bomo v mislih z vami.«

Več dni so deklice pripravljale kres in več dni z lastnimi rokami nosile suho vejevje na kup, da je nastala grmada, tako velika, da je pokrila ves vrh najvišje gore. Več dni so se deklice pripravljale na kres: oprale so svoje najlepše obleke in vse, katere so poznale, so obdarovale s prijaznimi in bodrilnimi besedami. Ko pa je prišel kresni večer, so vse devce oblekle svoje dolge, bele obleke, vse so razpletle svoje dolge, lepe lase in vse so dale na glavo venček rumenih cvetic da so izgledale, kot bi nosile zlate kronice. Tako okrašene so se zbrale v sprevod. Iz vseh mest so prišle, iz vseh vasi in sel in tiho pojoč stare pesmi svojega rodu so odšle na goro.

Ko je zadehtela kresna noč, so zažgale kres. In bele deklice so se prijele za roke in so zaplesale okolu kresa. In potem so skočile preko ognja — ne preko ognja — v ogenj so skočile. Nobena ni ostala živa.

Kres je gorel in žarel vso noč. Iz doline so ga gledali starčki in starke, ki niso mogli več spati. Gledale so ga ma-

tere, ki jim skrbi in žalost niso dale zaspati. Gledali so ga otroci in so lačni nehali jokati. Gledali so ga iz dajave moške in mladeniči in zdelo se jim je, da jim ta plamen podžiga pogum in odpornost, da plameni v njih samih kot vroča ljubezen do domovine. In v tem so zavpili, zarjuli in se s potrjeno močjo vrgli na sovražnika.

Bitka se je bila vso noč in kres ji je svetil. Mnogi, premnogi so ostali na bojišču — domačini in sovražniki. Ko pa je jutrnja zarja vedno zmagoviteje presvetila pojemajoče zublje ugašajočega kresa, je prihitel sel iz bojišča in

jazen, prepadeni so se spogledali in moice in v stranu so se odpravili na goro. In našli so ostanke grmade — našli pa niso več svojih deklet.

Toda — kaj je bilo to? Krog pogorišča, gosto med visoko travo in še daleč pod drevjem so se blestele velike cvetlice, bele cvetlice z zlato kronico v sredini. Nikdar prej jih niso videli ljudje teh krajev in plaho presunjeni so se zastrmeli vanje. Potem so jih počasi in pobožno nabrali in marsikatera solza je kanila na nežne listke. Bele cvetlice so zrastle v kresni noči — »Kresnice« so jim pravili ljudje, ko so

zvonovi so zapeli: »Zmaga! Svoboda! Mir!«

Ljudje so begali naokoli, jokali so in se smejali, molili in vriskali in se vsevprek objemali v prekipevajočem veselju. In zdajci so se spogledali: »Kje so deklice? Kje so naše bele device, da se ne veselijo z nami? Kje so naše mladenke, da snamejo svoje zlate venčke in jih položijo na glave zmagovitih junakov?«

Devic pa ni bilo od nikoder.

Zato so poslali otroke, bratce in sestrice, da gredo po nje — hitro naj pridejo! Kaj se vendar mudijo? Kdaj je že kres dogorel!

Kmalu so se otroci vrnili: sami, plahi in bledi. Bili so na vrh gore, našli so pravi kraj, pepel je bil še vroč — našli pa niso ne ene belih devic — zaman so jih klicali in iskali.

Tedaj je ljudi spreletela čudna bo-

jih nesli domov in z njimi okrasili mesto in vas in z njimi okrasili junake, ki so se vračali iz bitke. Žive in mrtve.

Živim junakom so se zahvaljevali, mrtve junake so pa pokopali. Pokorali so jih na gori, v sivem pepelu. Njih velikansko skupno groblje so venčali z zelenim listjem in belim cvetjem. Tako so skupno počivale na vrhu gore Grmade nedolžne žrtve za mir, svobodo in pravico.

In vsakdo je vedel: cena ni bila previsoka. Kajti Mir, Svoboda in Pravica so tako neskončne dobrine, da jih morejo odkupiti le čiste žrtve, darovane v najčistejši ljubezni.

Listnica uredništva

Uganke in križanke iz zadnjih številčk so pravilno rešili: Marica Toplak, dijakinja I. razr. II. meš. real. gimn. v Mariboru; Kolemč Martin, dijak v Ljubljani; Žrinc Marjan, učenec I. b. razr. real. gimn. v Novem mestu; Korošec Branko, dijak I. drž. real. gimn. v Ljubljani; Klasinc Vera, dijakinja II. drž. real. gimn. v Ljubljani; Kunst Lilian, dijak I. c. razr. real. gimn. v Ljubljani.

★

Vasja P., učenec: Pesem o mladih smučarjih smo prejeli; objavimo jo, ko bo letni čas zanj prikladen. Pozdravljen!

★

Postojnski: Črtica »Ivo« se Vam ni posrečila. Na koncu zgodbe berem stavek: »Ubogi Ivo, zdaj si vendar dosegel svoj cilj!« Smrt ni cilj, ki ga želi doseči mlad osemnajstleten fant. Gotovo pridejo trenutki, ko sanja o nji, toda misel nanjo mu ne more izpolniti življenja. Zaradi tega konca boste morali črtico predelati. Pomislite malo, morda tudi ni nujno, da se zgodba konča s smrtno nesrečo! Ogibajte se tujk! Na primer: tip človeka, melanholičen, aeroplan in tako dalje. Za vse tujke imamo lepe domače besede, samo spomniti se jih je treba. Svojim junakom dajte zmerom slovenska imena. Drugače pa je jezikovno znanje prav dobro. Kadar ste v dvomih za kak izraz, pogledjte v »Pravopis« (priređila Breznik in Ramovš). Zdjaj se pa kar s pogumom lotite dela in pošljite mi svojo zgodbo kmalu — popravljeno!

★

T. M., dijak: Vsebinsko je zgodblica prav zabavna in zelo prikladna za mladiški list, toda jezikovna oblika je tako pomanjkljiva, da je ne moremo priobčiti. Kateri razred obiskuješ? Morda si še premlad za pisanje in Ti bo nadaljnje šolanje zadelalo vrzeli, ki zevajo v Tvojem jezikovnem znanju. Ni dovolj, če zna kdo dobro pripovedovati, znati mora tudi slovnico in pravopis. Vzemi si te besede k srcu, posvetuj se s kakim starejšim tovarišem ali sošolcem, ki dobro obvlada slovnico, in še enkrat napiši zgodbo o začarani steklenici. Mimogrede Ti povem še nekaj: »Rolf« je nemško ime, pri nas ključje nekateri s tem imenom svojega psa. Zbiraj domača imena, saj jih imamo mnogo: Jernej, Tomaž, Andrej, Ivan, Milan, Stanko, Tine, Tone, Matjaž itd. itd.

★

V. R., učenka osnovne šole: Za pesnikovanje si še premlada. Nevezana beseda Ti mnogo bolje teče. Pismo, ki si ga priročila pesmicam, je prav dobro napisano, zato rajši ostani pri nevezani besedi, pa se bova imenitno razumela.

V. F., dijak: Iskreno čestitam Tebi in Mitji k mali maturi! Zgodbo o iskalcih zlata objavim čimprej. Oglasita se kmalu spet. Želim vama prav sončne počitnice!

★

B. R., dijak: Pesem o semestru ni zrela za tisk. Pravi pesnik bi iz te snovi lahko napravil ganljiv sonet, Ti pa si še premlad in premalo izkušen. Upam, da si o koncu šolskega leta dobre volje in da Ti zdaj rojijo po glavi bolj vesele pesmi!

Mlad dijak izboljšuje stenografijo

V zagrebški javnosti, zlasti med stenografi, vzbujajo veliko pozornost nečak znanega učenjaka prof. dr. Lavoslava Ružičke, Erik Ružička star šele 15 let. Deček je pravi fencmen stenografa. Hodi v I. razred Trgovske akademije in stenografijo obvlada tako dobro, da bo že vodil v Beogradu tečaje za stenografijo. Nedavno pa je začel proučevati način unifikacije nemške in hrvatske stenografije. V četrtek je na Visoki ekonomski komercialni šoli v Zagrebu predaval o reformi stenografije in ga je občinstvo burno pozdravljalo.

Manko Golar:

Pesem o vetru

Tuli veter in se krega z jelšo
ob potoku, v smreke v gozdu pihaj
in v mecesne se zaganja,
zdaj že v polje prisopihaj
in grozi s pšenico zlato
posejani njivi, zopet
plane čez razore, trato
in za hip se v šumo skrije,
da vsaj malo si oddahne.
Komaj malo si spočije,
brž v gorice jo primaha
in čez brajde speče skače.
Kot bi trenil že na vrhu
vitkega topola baha
se in srakam blebetavam
gnezda ruši in razdira,
dokler ves upehan v šumi
ne zadremlje in zasanja
o nevesti svoji, burji
in o njenih svatov trumi.

Skrivnostna ieža

Dva jezdeca, Arabca, sta se srečala v puščavi. Stopila sta s konjev in se nekaj časa pogovarjala. Toda krasni živali sta bili tako nemirni, da ju je bilo komaj mogoče držati. V daljavi so bile nmreč že vidne palme in ploske strehe puščavskega mesta in konja sta bila žejna. To je bil povod Arabcema, da sta sklenila stavo: tisti katerega konj bo zadnji jezdil skozi mestna vrata, ta bo stavo dobil. Ko sta nadaljevala ježo proti mestu, je razumljivo

vsak skušal čim bolj zadržati svojega konja. Nenadoma sta se pa spet ustavila in se živahno in glasno nekaj menila. Nato se je zgodilo nekaj čudnega:

vzpodbodla sta živali in ju priganjala proti mestnim vratom kakor na prvi dirki. Kaj se je zgodilo? Kaj je vzpodbudilo moža, da sta kljub stavi, tako nenadoma spremenila hitrost ježe?

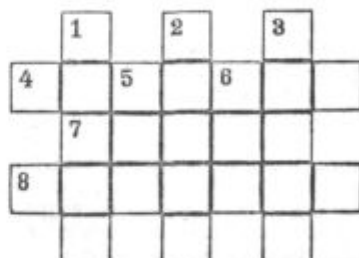
No, da: v vnemi okoli pogojev in višine stave sta zajahala konja drug od drugega.

(zg).

Rešitev uganke

(Zrelo žito.)

Križanka

Vodoravno: 4. praviljično bitje; 7. ptič; 8. praviljična oseba.

Navpično: 1. rastlinski donos; 2. duhovni sorodnik; 3. iglasto drevo; 5. del živalskega telesa; 6. manj ko celota.

Sestavljenka

1	Š	V	I	C	A
2	M	I	Z	A	R
3	K	O	M	A	R
4	S	R	A	K	A
5	K	O	L	A	R
6	S	T	E	N	A
7	P	O	G	O	N
8	K	R	A	V	A
9	K	O	Z	E	L
10	P	U	R	A	N

11	O	M	A	K	A
12	P	O	S	E	L
13	P	E	T	E	K
14	S	R	E	D	A
15	K	O	V	A	Č
16	D	R	E	V	O
17	O	B	L	A	K
18	K	L	I	M	A
19	S	O	K	O	L
20	P	R	O	T	A